

وَعَلَى عَبْدِهِ الْمُسِيْحِ الْمَوْعُودِ

تَحْمِدُهُ وَنُصَلِّی عَلَیْ رَسُولِهِ الْکَرِیمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ਖੁਲਾਸਾ ਖੁਤਬਾ ਜੁਮਆ 03.09.2021

ਵੱਲੋਂ : ਨਜ਼ਾਰਤ ਨਸ਼ਰੋ ਇਸ਼ਾਅਤ ਕਾਈਆਂ

**‘ਇਕ ਹੀਰਾ ਸੀ ਜੋ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਅੱਡ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ’
ਪਿਆਰੇ ਸਯੱਦ ਤਾਲੇਅ ਅਹਮਦ ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਨਿਖੜਵੇਂ ਸਦਗੁਣਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ**

ਸਯੱਦਨਾ ਚੜ੍ਹਰਤ ਅਮੀਰੁਲ ਮੌਮਿਨੀਨ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਖਾਮਿਸ ਅਯੱਦਾਹੁਲਾਹ ਤਾਾਲਾ ਬਿਨਸਰਿਹਿਲ
ਅਜੀਜ਼ ਦੇ ਜੁਮਏ ਦੇ ਖੁਤਬੇ ਦਾ ਸਾਰ ਜੋ ਆਪ ਜੀ ਨੇ 03 ਸਤੰਬਰ 2021 ਈ. ਨੂੰ ਮਸਜਿਦ ਮੁਬਾਰਕ,
ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ (ਬਰਤਾਨੀਆ) ਵਿੱਚ ਦਿਤੋਂ

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ أَمَّا بَعْدُ فَاعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ۔

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ . الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ . الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ . مَا لِكَ نَعْبُدُ وَإِلَيْكَ نَسْتَعِينُ . إِهْدِنَا الصِّرَاطَ
الْمُسْتَقِيمَ . صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ .

ਤਸ਼ਹਹੁਦ, ਤਉਤ ਅਤੇ ਸੂਰਤ ਛਾਤਿਹਾ ਦੀ ਤਲਾਵਤ ਦੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਅਯੱਦਾਹੁਲਾਹ ਤਾਾਲਾ ਬਿਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜੀਜ਼ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ :

ਬਿਤੇ ਦਿਨੀ ਸਾਡੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਿਆਰੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਵਾਕਡੇ ਜਿੰਦਗੀ (ਜੀਵਨ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ) ਸਯੱਦ ਤਾਲੇਅ ਅਹਮਦ ਸਪੁਤੱਰ ਸਯੱਦ ਹਾਸ਼ਮ ਅਕਬਰ ਦੀ ਘਾਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦੀ ਹੋਈ । । 23-24 ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਰਾਤ ਐਮ ਟੀ ਏ ਦੀ ਤਿੰਦ ਰੁਕਨੀ ਟੀਮ ਘਾਨਾ ਦੇ ਨਾਰਦਨ ਰੀਜਨ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕਰਕੇ ਕਮਾਸੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਸਵਾ ਸੱਤ ਵਜੇ ਦੇ ਲਗਭਗ ਡਾਕੂਆਂ ਦੀ ਛਾਇਰਿੰਗ ਨਾਲ ਸਯੱਦ ਤਾਲੇ ਅਹਮਦ ਅਤੇ ਉਮਰ ਡਾਰੂਕ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ।

ਸਯੱਦ ਤਾਲੇ ਅਹਮਦ ਸਨਮਾਨ ਯੋਗ ਅਮਤੁਲ ਲਤੀਫ਼ ਬੇਗਾਮ ਸਾਹਿਬਾ ਅਤੇ ਸਯੱਦ ਮੀਰ ਮੁਹਾਮਦ ਅਹਮਦ ਸਾਹਬ ਦੇ ਨਵਾਸੇ, ਹਜ਼ਰਤ ਮਿਰਜ਼ਾ ਬਸ਼ੀਰ ਅਹਮਦ ਸਾਹਬ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹੁ ਅਨਹੁ ਦੇ ਪੜਨਵਾਸੇ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਡਾਕਟਰ ਮੀਰ ਮੁਹਾਮਦ ਇਸਮਾਈਲ ਸਾਹਬ ਦੇ ਪੜਪੋਤੇ ਸਨ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੀਰ ਮੁਹਾਮਦ ਇਸਮਾਈਲ ਸਾਹਬ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹੁ ਅਨਹੁ ਹਜ਼ਰਤ ਅਮਾਂਜਾਨ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹੁ ਅਨਹਾ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਸਨ ਇਸ ਪੱਥੰ ਇਹਨਾ ਦੀ ਕੜੀ ਹਜ਼ਰਤ ਅਮਾਂਜਾਨ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹਜ਼ਰਤ ਮਿਰਜ਼ਾ ਬਸ਼ੀਰ ਅਹਮਦ ਸਾਹਬ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹੁ ਅਨਹੁ ਕਰਕੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਤੀਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਾਇਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਮਰਹੂਮ ਮਿਰਜ਼ਾ ਗੁਲਾਮ ਕਾਦਰ ਸ਼ਹੀਦ ਸਾਹਬ ਦੇ ਜਵਾਈ ਵੀ ਸਨ । ਰੱਬ ਦੀ ਅਪਾਰ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਮੂਸੀ ਸਨ ਅਤੇ ਵਕਡੇ ਨਵਾਂ ਦੀ ਤਹਿਰੀਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ।

ਇਹਨਾ ਨੇ ਬਾਇਚਿ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਈਂਸ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਦ ਜਰਨਲਿਜ਼ਮ ਵਿੱਚ ਮਾਸਟਰਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ । 2013 ਵਿੱਚ ਜਿੰਦਗੀ ਵਕਫ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਦ 2016 ਈ. ਵਿੱਚ ਐਮ.ਟੀ.ਏ. ਨਿਊਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੋਈ ਜਿੱਥੇ ਇਹਨਾ ਦੇ ਦਸਤਾਵੀਜ਼ੀ ਛਿਲਮਾ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸਪਤਾਹਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ This week with Huzur ਦੀ ਤਾਂ ਇਹਨਾ ਨੇ ਹੀ ਰੀਤ ਪਾਈ ਸੀ । ਆਪਣੀ ਲੋਕਲ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਫਿਰ ਖੁਦਾਮੁਲ ਅਹਮਦੀਆ ਹੇਠ ਵੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ।

ਪਿਆਰੇ ਤਾਲੇਅ ਅਹਮਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਮੁਕਾਉਣ ਦਾ ਅਸਾਧਾਰਣ ਜੋਸ਼ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਤਰੇ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ । ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇਹੋ ਪ੍ਰਕਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਰਮਾਲੇ ਦੇ ਜ਼ੋਨਲ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਫਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕੰਮਾ ਕਰਕੇ ਇਹੋ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ । ਜਮਾਤੀ ਸਮਾਨ ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਐਨ੍ਹੀ ਕਦਰ ਸੀ ਕਿ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲੈਪਟਾਪ'ਤੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ Mpaha ਜੰਕਸ਼ਨ ਨੇੜੇ ਡਾਕੂਆਂ ਨੇ ਗੱਡੀ'ਤੇ ਛਾਇਰਿੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤੀ । ਆਪਦੇ ਲੱਕ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਰਕਤ ਬਹੁਤ ਵੱਗ ਗਿਆ । ਪਹਿਲਾਂ ਪੋਲੀ ਕਿਲੀਨਿਕ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਟੀਟਮੈਂਟ ਹੋਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਰਮਾਲੇ ਟੀਚਿੰਗ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਰਾਸਤੇ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਸਾਡੇ ਰਾਰ ਘੰਟੇ ਬਾਦ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ।

ਉਮਰ ਛਾਨੂਕ ਸਾਹਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤਾਲੇਅ ਦਾ ਸਿਰ ਮੇਰੇ ਪੱਟ'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵਾਰ ਵਾਰ ਮੈਥੋਂ ਇਹੋ ਪੁਛਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕੀ ਸਾਡੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਹਜ਼ੂਰ ਨੂੰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ । ਰਕਤ ਵਗਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਅਤਿਅੰਤ ਕਸ਼ਟ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਛਾਇਰਿੰਗ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਲੈਪਟਾਪ ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਮੁੱਲ ਸਮਾਨ ਗੱਡੀ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸੀਟਾਂ ਹੇਠ ਪੱਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ ਕੱਢ ਲੈਣਾ । ਐਨ੍ਹਾਂ ਜਖਮੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਜਮਾਤੀ ਮਾਲ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਸੀ । ਉਮਰ ਛਾਨੂਕ ਸਾਹਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਵਾਰ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ :

Tell Huzur that I love him and tell my family that I love them.

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ਕਿ ਇਕ ਹੀਰਾ ਸੀ ਜੋ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਅੱਡ ਹੋ ਗਿਆ, ਰੱਬ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਖਿਲਾਫ਼ਤ ਨਾਲ ਵੱਡਾਦਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੇ ਦੀਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਰਹੇ ਪਰੰਤੂ ਨੁਕਸਾਨ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਨੇ ਹਿਲਾਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਉਹ ਵਕਫ਼ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਹਿਦ ਨੂੰ ਵਾਸਤਵਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲਾ ਤੇ ਪਿਆਰਾ ਹੁਜ਼ੂਦ ਸੀ । ਇਸਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੁਨੀਆਵੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਪਲਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਕਫ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ, ਉਸਨੂੰ ਨਿਭਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਅਥਾਰ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ । ਉਹ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣਾਏ । ਖਿਲਾਫ਼ਤ ਨਾਲ ਵੱਡਾਦਾਰੀ ਅਤੇ ਨੇਕੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਅਨੁਸਰਣ ਧਰਮ ਦਾ ਛੂੰਘਾ ਗਿਆਨ ਰਖਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ । ਉਸਨੇ ਖਿਲਾਫ਼ਤ ਨਾਲ ਵੱਡਾਦਾਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵੱਡਾਦਾਰੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਅੰਤਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜੱਦ ਕਿ ਮੌਤ ਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸੀ ਉਸਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਖਲੀਫ਼ਾ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਤੇ ਵੱਡਾ ਦਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਸੀ । ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹਰ ਵਾਰ, ਵਾਰ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ, ਛੈਮਲੀ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਖਲੀਫ਼ਾ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਸੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ । ਸੰਭਵਤਾ ਦੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਤੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੀ ਸੀ । ਜੋ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਮਿਤੱਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਉਸ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਅਰੰਭ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਖਲੀਫ਼ਾ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤ ਇਉਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਖਲੀਫ਼ਾ ਨਾਲ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਨੋਹ ਹੈ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ ।

ਹਜੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਡਰਮਾਇਆ ਕਿ ਹੇ ਪਿਆਰੇ ਤਾਲੇਅ ! ਤੁਹਾਡੇ ਇਹਨਾ ਅੰਤਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ, ਤੁਹਾਡੇ ਹਰ ਕਰਮ, ਹਰ ਕਿਰਿਆ ਤੇ ਠਹਿਰਾਉ, ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਅਖ਼ਾਂ ਦੀ ਰਮਕ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਨਿਰਾਲੀ ਖਿੱਚ ਤੇ ਰੋਣਕ ਤੋਂ ਉਸ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੋਵੇ।

ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਜੇਕਰ ਲਗਾਉ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਲਾਮ ਅਤੇ ਮੁਹੱਮਦ ਰਸੂਲੁਲਾਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਦੇ ਧਰਮ ਦਾ ਬਚਾਉ ਕਰ ਸਕੇ। ਹਜ਼ਰਤ ਖਲੀਝਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਰਾਬੀ ਰਹਿਮਾਹੁਲਾਹ ਦੀ ਤਦਫੀਨ ਸਮੇਂ ਮੇਰੇ ਸੱਜੇ ਆਣ ਖੜਾ ਹੋਇਆ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੌਣ ਖੜਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਸ ਤੇਰਾਂ ਸਾਲਾ ਲੜਕੇ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਪ੍ਰਣ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਖਲੀਝਾ ਦਾ ਸਹਾਇਕ ਬਣਨਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਤੇ ਸਾਲਾ ਮਗਰੋਂ ਇਸ ਪ੍ਰਣ ਨੂੰ ਨਿਭਾਇਆ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਕੇ ਦੱਸ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਖਿਲੜਤ ਦਾ ਹਕੀਕੀ ਸਹਾਇਕ ਹਾਂ।

ਹੇ ਪਿਆਰੇ ਤਾਲੇਅ ! ਮੈਂ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਕਫ਼ ਅਤੇ ਅਤੇ ਅਹਿਦ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਖਲੀਝਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਜਤਨ ਕਰਦਾ ਸੀ ਉਸਦਾ ਅਨੁਭਵ ਇਸ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਰੱਬੀਆਂ ਨਾਲ ਕਈ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਰੱਬੀਆਂ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਇਕ ਘੰਟੇ ਨਮਾਜ਼ ਤਹਜੂਦ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਿਆਰੇ ਤਾਲੇਅ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ।

ਉਹ ਖਾਨਦਾਨ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਤਿਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਵਡਾਦਾਰੀ ਤੇ ਨੇਕੀ ਦਾ ਇਕ ਨਮੂਨਾ ਕਾਇਮ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਵਾਕਫ਼ੀਨਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ (ਜੀਵਨ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ) ਲਈ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀ ਭਰਪੂਰ ਨਮੂਨਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਰਥਕ ਤੰਗੀ ਜਾਂ ਅਲਾਉਂਸ ਥੋੜਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼ਿਕਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਰੱਬ ਤੋਂ ਇਹੋ ਦੁਆ ਕਰਦਾ ਕਿ ਹੇ ਅਲੋਹ ! ਮੈਨੂੰ ਤੰਗੀ ਨ ਦੇਣਾ। ਹਜੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਡਰਮਾਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਵਡਾ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸਦੀ ਨੇਕੀ ਤੇ ਸੰਜਮਤਾ ਦਾ ਮਿਆਰ ਬਹੁਤ ਬੁਲੰਦ ਸੀ।

ਆਮਿਰ ਸਫੀਰ ਸਾਹਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅਖ਼ਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਤਾਲੇਅ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਬੀਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਜੈਕਟ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਦੇ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਯੋਗ ਚੀਜ਼ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ। ਕੁਦੂਸ ਆਰਡ ਸਾਹਬ ਸਦਰ ਖੁਦਾਅੁਲ ਅਹਮਦੀਆ ਯੂਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੇਰਾ ਬਰਪੁਣੇ ਤੋਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮਲਕ ਗੁਲਾਮ ਫ਼ਰੀਦ ਸਾਹਬ ਦੀ ਸ਼ਾਰਟ ਕਮਿੰਟਰੀ ਅਤੇ ਫ਼ਾਈਵ ਵਾਲੀਯਮ ਕਮਿੰਟਰੀ ਬਹੁਤ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਸਤਵਤ ਸਾਹਿਬਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹਨ ਕਿ ਆਂਹਜੂਰ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨਾਲ ਐਨ੍ਹਾ ਪਿਆਰ ਸੀ ਕਿ ਆਪ ਦੇ ਜ਼ਿਕਰ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਰੋਂਦਾ ਸੀ। ਪੁਤੱਰ ਤਲਾਲ ਨੂੰ ਆਂਹਜੂਰ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਦੀਆਂ ਕਹਾਲੀਆਂ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਤਾਂ ਹਿਟਕੀਆਂ ਲੈ ਲੈਕੇ ਰੋਂਦਾ। ਪੁਤੱਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਚੀਅਨ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸਕੂਲ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਸੂਰਤ ਅਖਲਾਸ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕਦੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਖਲੀਝਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਾਪਸੰਦ ਲੱਗੀ ਹੈ ਕਿ ਤਹਜੂਦ ਵਿੱਚ ਵਿਲਕੀਆਂ ਲੈ ਲੈਕੇ ਰੱਬ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀਆਂ ਮੰਗਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਰੱਬ 'ਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਭਰੋਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰੱਬ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਪਿਤਾ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਲਹਮਦੁਲਿਲਾਹ ! ਰੱਬ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪੁਤੱਰ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਲਈ ਚੁਣ ਲਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਆਤਮਾ ਰਸੂਲੁਲਾਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿੱਚ ਚੌਦਾਂ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੱਕੇ ਅਤੇ ਮਦੀਨਿ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫ਼ਿਰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਸ਼ਹੀਦ ਇਸ ਇਸ਼ਕ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਸੀ। ਸ਼ਹੀਦ ਮਰਹੂਮ ਦੀ ਮਾਤਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹਨ ਕਿ ਪੁਤੱਰ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਦ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪ ਨਾਲ ਕਿੰਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸੀ। ਮਰਹੂਮ ਦੀ ਭੈਣ ਨੁਦਰਤ ਸਾਹਿਬਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹਨ ਕਿ ਤਾਲੇਅ ਦਾ ਧਾਰਮਕ ਗਿਆਨ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੀ, ਹਦੀਸਾਂ ਦਾ

ਡੂੰਘਾ ਅਧਿਐਨ ਸੀ। ਅਰਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗਰਾਮਰ ਵਿੱਚ ਪਕੜ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਦਾ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਬੋਧਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੀ ਨੇੜਤਾ ਤੇ ਜਮਾਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ। ਤਾਲੇਅ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਬਾਰੇ ਸੁਪਨਾ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਖੁੱਦਾਮੂਲ ਅਹਮਦੀਆ ਦੇ ਕਪੜੇ ਪਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਝੰਡਾ ਚੁੱਕੇ ਹੋਏ ਸਵਰਗ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਹੁਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਪੁਕਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਰਜ਼ਾ ਗੁਲਾਮ ਕਾਦਰ ਆ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਸਨ। ਦਫ਼ਤਰ ਅੰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਜ਼ਰਤ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਰਾਬੇ ਰਹਿਮਾਹਲਾਹ ਤਾਲਾਲਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਲ ਕੁਰਾਨ ਸੁਣਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਆਬਦ ਵਹੀਦ ਸਾਹਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਧਿਕਤਰ ਮੈਂ ਦਸਤਾਵੀਜ਼ੀ ਫਿਲਮਾ ਦੀ ਤਿਆਰ ਸਮੇਂ ਉਸਨੂੰ ਅਫੂਰਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਮਿਰਜ਼ਾ ਤਲਹਾ ਅਹਮਦ ਸਾਹਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤਾਲੇਅ ਨੂੰ ਸਿਕ੍ਕਪਟ ਰਾਈਟਿੰਗ ਅਤੇ ਸਟੋਰੀ ਟੈਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਸੀ। ਨਸੀਮ ਬਾਜਵਾ ਸਾਹਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਮੁਬਲਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ, ਉਹ ਸਮੇਂ ਦਾ ਪਾਬੰਦ, ਸ਼ਾਂਤ, ਜ਼ਹੀਨ, ਧਾਰਮਕ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸ਼ੋਕ ਰਖੱਣ ਵਾਲਾ, ਆਗਿਆਕਾਰ, ਮਹਿਮਾਨ ਨਵਾਜ਼, ਜ਼ਿਕਰੇ ਇਲਾਹੀ, ਵੱਡਿਆ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਚਿੰਨ ਰਖੱਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਮੁਰੱਬੀ ਸਿਲਸਿਲਾ ਨੌਸ਼ੇਰਵਾਂ ਰਸੀਦ ਸਾਹਬ ਕਹਿੰਦੇਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਲੇਅ ਭਾਈ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਦਗੀ ਨਾਲ ਵੀਰਵਾਰ ਦਾ ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ਕਿ ਤਾਲੇਅ ਸ਼ਹੀਦ ਨੇ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਤਿਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਦੀ ਸ਼ਰੀਰਕ ਤੇ ਆਤਮਕ ਆਲ (ਸੰਤਾਨ) ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਉਹ ਆਂਹਜ਼ੂਰ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਦੇ ਬੰਸ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਰੱਬ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮੁਹਰੱਮ ਦੇ ਮਹੀਨਿ ਵਿੱਚ ਕੁਰਬਾਨੀ ਲਈ ਚੁਲਿਆ। ਆਸ ਹੈ ਰੱਬ ਉਸ ਨੂੰ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੁਪਨਾ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਇਕ ਥਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤਾਲੇਅ ਦੈੜਦਾ ਹੋਇਆ ਜਾਕੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਿਪਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਚਿਮਟਾਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਓ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਨੂੰ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਨਮਾਜ਼ ਜਨਾਜ਼ਾਹ ਹਾਜ਼ਰ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰੱਬ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਨ ਹੋਵੇ, ਮਾਂ ਬਾਪ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਬਰ ਤੇ ਹੋਸਲਾ ਦੇਵੇ। ਉਸਦੇ ਭੈਣ ਭਰਾ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਉਸ ਦੀਆਂ ਨੇਕੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰਖੱਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣ।

اَكْبَدِ اللَّهُ نَحْمِدُهُ وَنَسْتَعِنْ بِهِ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنُؤْمِنْ بِهِ وَنَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مِنْ يَكُونُ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يُضْلِلُهُ فَلَا هَادِي لَهُ وَنَشَهُدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَنَشَهُدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ عِبَادَ اللَّهِ رَحْمَنْ رَحِيمٌ أَمْرٌ بِالْعَدْلِ وَإِنَّ الْحَسَانَ إِنَّمَا يَنْهَا عَنِ الْقُرُبَى وَإِنَّمَا يُعِينُ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيَ يَعْظُلُكُمْ تَذَكَّرُونَ أَذْكُرُوا اللَّهَ كُمْ وَأَذْعُوْهُ كُمْ تَجِبْ لَكُمْ وَلَنِ كُرْ لَكُمْ أَكْبَرُ.

Khulasa Khutba Jumma 03.09.2021

Delivered By : Hadhrat Khalifatul Masih Vth (atba)

Summarized by : Majlis Ansarullah Bharat

Translated by : Shamshad Ahmad Eden, from Punjabi Desk

From : Nazarat Nashr-o-Isha'at Qadian-143516, Distt. Gurdaspur, Punjab (INDIA)